

Voorstel aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	Corsanr.	janssi/2016.09062
Onderwerp	Meten, Monitoren en Rekenen in BOSS-gemeenten		
Agendapuntnr.	5.3	AB-vergadering	28-9-2016

Besluit

1. In te stemmen met overeenkomst 'Meten, Monitoren, Rekenen' tussen WBL, Waterschap en de gemeenten Brunssum, Onderbanken, Schinnen en Simpelveld.
2. In te stemmen met het uitbreiden van de formatie met 1 FTE gedurende de looptijd van de overeenkomst.
3. In te stemmen met de begroting en kostenverdeling vermeld in hoofdstuk 7 van het bijgevoegde plan van aanpak.
4. In te stemmen met verhoging van de WBL-begroting in 2017 met € 44.111 (excl BTW).

Financiële gevolgen

De werkzaamheden die WBL ten behoeve van de in de overeenkomst benoemde activiteiten (meten, monitoren, rekenen) uitvoert zullen door de deelnemers vergoed worden, volgens de in het plan van aanpak vermelde kostenverdeling.

Voor 2016 betekent dit voor WBL € 36.524 kosten en € 24.349 baten en vanaf 2017 € 132.334 kosten (inclusief de uitbreiding van de formatie met 1 FTE) en € 88.223 baten (bestaande uit de vergoeding door gemeenten). Voor 2016 worden de extra netto kosten opgevangen binnen de begroting. Voor 2017 leidt dit tot een verhoging van de bijdrage. Afhankelijk van de evaluatie na 1 jaar werkt deze stijging van de netto kosten ook nog door in 2018 en 2019. Vanaf 2020 zijn deze kosten inverdiend in de WBL-begroting.

De financiële bijdrage door WBL aan deze werkzaamheden is te rechtvaardigen, doordat nu nog scherper naar de samenhang tussen de riolering van gemeenten en het transport- en zuiveringssysteem van WBL gekeken wordt. De informatie en inzichten die hieruit voortkomt zal leiden tot kwalitatieve en financiële voordelen voor de eigen infrastructuur van WBL. Ten denken valt aan efficiënter beheer en onderhoud van transportleidingen en lagere of slimmere investeringen. De verwachte financiële voordelen zijn op voorhand niet te kwantificeren. De werkzaamheden zullen ook positief effect hebben op het functioneren en de sturingsmogelijkheden van de Centrale Regelkamer (CRK) voor zowel de eigen WBL-infrastructuur als voor de gekoppelde gemeentelijke rioleringsinfrastructuur. Daarnaast zitten in de integrale aanpak meer mogelijkheden ontstaan voor innovatieve oplossingen zoals sturing, nieuwe sanitatie, energie en grondstoffenterugwinning. Door deel te nemen en bij te dragen in deze pilot ontwikkelt WBL kennis en kan deze kennis ingezet worden op het hele WBL-gebied en de gehele afvalwaterinfrastructuur in Limburg. Tenslotte levert monitoren mogelijkheden om snel problemen te signaleren in het functioneren van het afvalwatersysteem en gericht en effectief in te grijpen waardoor schade (voor burgers en watersysteem) en kosten kunnen worden voorkomen.

Strategische relevantie/Beleidsgevoeligheid

De voorgestelde samenwerking sluit aan op de Limburgse visie “waardevol groeien”, zoals op 19 november 2015 is ondertekend. De samenwerking moet bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het Bestuursakkoord Water (2011): verminderen van de kwetsbaarheid van het beheer, verbeteren van de kwaliteit van het beheer en bijdragen aan het beheersen van de kostenontwikkeling.

Dit project is een van de opmaten naar verdere samenwerking in de waterketen. De betrokken gemeenten hebben aangegeven deze activiteit na de pilot van 3 jaar te willen continueren en te overwegen meer taken gezamenlijk uit te voeren. Deze en andere activiteiten zullen bij de totstandkoming van een Waterhuis Limburg hierin worden geïntegreerd.

Toelichting

Om het afvalwaterbeheer verder te professionaliseren en toekomstbestendig in te richten willen in de regio Parkstad gemeenten en Waterschap c.q. WBL taken samen uit gaan voeren.

De taken op het gebied van meten, monitoren en rekenen zijn geschikt voor een gezamenlijke invulling. De werkzaamheden moeten door specialisten uitgevoerd worden, die gefocust aan de genoemde taken kunnen werken. Alle betrokken partijen in de regio zijn van mening dat het werk bij een bestaande partij weggezet moet worden. Hiervoor komen twee partijen in aanmerking zijnde gemeente Heerlen en WBL. WBL heeft de kennis en kunde, omdat ze deze werkzaamheden reeds uitvoert voor haar eigen areaal.

De gemeenten Onderbanken, Brunssum en Simpelveld hebben besloten samen te gaan werken met WBL wat meten, monitoren en rekenen betreft. Deze gemeenten hebben met WRO/WBL momenteel al een Lichte Gemeenschappelijke Regeling (LGR) met betrekking tot onderhoud en beheer van pompen en gemalen. Gemeenten hebben hierbij positieve ervaringen opgedaan en hebben vertrouwen in de kennis en kunde van WBL. Daarnaast zien deze gemeenten het belang van een regio-overschrijdende aanpak. Bestuurlijk hebben deze partijen besloten een gezamenlijke overeenkomst op te stellen voor deze werkzaamheden.

In de afgelopen weken hebben WBL, Waterschap en de drie gemeenten samen bepaald hoe ze de werkzaamheden het beste kunnen laten uitvoeren door WBL. Recent is de gemeente Schinnen aangesloten als partner (beoogde fusie met Onderbanken).

De werkzaamheden voor de gemeenten zijn een uitbreiding op de werkzaamheden die WBL al doet in het kader van meten, monitoren en rekenen. Deze uitbreiding van werkzaamheden vergt een extra inzet van 1 FTE. Ter verdere versterking van de kennisbasis is het aantrekken van een vaste medewerker (en dus formatieuitbereiding met 1 FTE) noodzakelijk. Uitbreiding van de vaste bezetting met 1 FTE is zonder groot risico gezien de kansrijke perspectieven voor deze activiteit en de uitstroom van personeel in de komende jaren.

Bijgevoegd zijn het plan van aanpak, waarin formatieve en financiële consequenties vermeld staan, en de samenwerkingsovereenkomst.

De Directeur,

Ing. E.M. Pelzer MMO

De voorzitter,

G.H.M. Driessen

Besluit

Van	Businessunit Bouw, Renovatie en Onderhoud (Roger Janssen)		
Onderwerp	Meten, Monitoren en Rekenen in BOSS-gemeenten		
Datum	28 september 2016	Corsanr.	janrog/2016.09064

Het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg;

Gelet op de Waterschapswet, het Waterschapsbesluit en op de bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW);

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 14-9-2016;

B E S L U I T :

Besluit

1. In te stemmen met overeenkomst 'Meten, Monitoren, Rekenen' tussen WBL, Waterschap en de gemeenten Brunssum, Onderbanken, Schinnen en Simpelveld.
2. In te stemmen met het uitbreiden van de formatie met 1 FTE gedurende de looptijd van de overeenkomst.
3. In te stemmen met de begroting en kostenverdeling vermeld in hoofdstuk 7 van het bijgevoegde plan van aanpak.
4. In te stemmen met verhoging van de WBL-begroting in 2017 met € 44.111 (excl BTW).

Aldus vastgesteld op 28-9-2016 door het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg.

De directeur

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

G.H.M. Driessen

Plan van Aanpak “Samenwerking in de Afvalwaterketen”

“Naar integraal afvalwaterketenbeheer”

Opgesteld door:

	Waterschapsbedrijf Limburg
	Maria Theresialaan 99
	Postbus 1315
	6040 KH Roermond
Contactpersoon	George Galama
E-mail adres	g.galama@wbl.nl
Telefoon	06 10011746

Versiehistorie tabel:

Versie	Document	Datum	Omschrijving/reden van wijziging
1	Plan van Aanpak Meten, Monitoren en Rekenen BOS Regio Parkstad	23 mei 2016	Concept
2	Plan van Aanpak Meten, Monitoren en Rekenen BOSS Regio Parkstad	30 juni 2016	Na bespreking in managersoverleg en toevoeging gemeente Schinnen
3	Plan van Aanpak Samenwerking in de Afvalwaterketen	8 juli 2016	Na bespreking met Roger Janssen en Wouter Muller
4	Plan van Aanpak Samenwerking in de Afvalwaterketen	6 september 2016	Na bespreking in managersoverleg

Waterschapsbedrijf Limburg

Een samenwerkingsverband van Waterschap Peel en Maasvallei en Waterschap Roer en Overmaas
Maria Theresialaan 99, Roermond | Postbus 1315, 6040 KH Roermond | wbl.nl | Secretariaat: +31 888420000

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Doel	4
1.3. Resultaat.....	5
2. UITGANGSPUNTEN.....	6
2.1. Inleiding	6
2.2. Afbakening.....	6
2.3. Randvoorwaarden	7
2.4. Relaties met andere projecten en regio's.....	7
3. SAMENWERKING AFVALWATERKETEN	9
4. FASERING.....	10
4.1. Algemeen.....	10
4.2. Fase 1: Planvorming.....	11
4.2.1. Stap 1a Informatiebehoefte	11
4.2.2. Stap 1b Meetdoelen.....	11
4.2.3. Stap 1c Meetopzet.....	12
4.3. Fase 2: Ontwerp	12
4.3.1. Stap 2a Functioneel ontwerp hoofdpst en meetopstellingen.....	12
4.4. Fase 3: Realisatie meetsysteem	14
4.4.1. Stap 3a Aanleg en implementatie meetsysteem	14
4.4.2. Stap 3b Testen en gebruiken	14
4.5. Fase 4: Gegevens en informatie	15
4.5.1. Stap 4a Gegevensverwerking en opslag.....	15
4.5.2. Stap 4b Van data naar informatie.....	15
4.6. Fase 5: Rekenen	15
4.6.1. Stap 5b Hydraulisch rekenprogramma	15
4.6.2. Stap 5b Modelleren.....	15
4.7. Fase 6: Advies	16
4.8. Fase 7: Evaluatie pilot	16
5. ORGANISATIE	18
6. PLANNING.....	20
7. EXPLOITATIEBEGROTING.....	21
8. RISICOMANAGEMENT.....	24

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

In 2011 hebben de Unie van Waterschappen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg, het Rijk en de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland landelijke afspraken gemaakt in het Bestuursakkoord Water over een intensievere samenwerking in de afvalwaterketen tussen gemeenten en waterschappen en gemeenten onderling. Belangrijkste verandering ten opzichte van eerdere afspraken is dat de samenwerking nu een streefbedrag voor doelmatigheidswinst kent. De UvW en VNG hebben afgesproken in 2020 op landelijk niveau € 380 miljoen bij waterschappen en gemeenten te besparen op de geprognoseerde groei van uitgaven in de waterketen.

Het doel van de afspraken over de afvalwaterketen in het Bestuursakkoord Water is driedelig:

- Het realiseren van kostenbesparingen in het beheer van de afvalwaterketen;
- Het vergroten van de kwaliteit van de uitvoering van de beheertaken en het innovatievermogen;
- Het verminderen van de personele kwetsbaarheid bij de uitvoering van de beheertaken.

1.2. Doel

In het kader van de verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen pakken de gemeenten Brunssum, Onderbanken, Simpelveld en Schinnen samen met waterschap Roer en Overmaas en Waterschapsbedrijf Limburg het meten, monitoren en rekenen binnen de afvalwaterketen als eerste op. Het doel van gezamenlijk meten, monitoren en rekenen is het inzicht in het functioneren van het afvalwatersysteem/ riolering te vergroten. Inzicht in het functioneren van de afvalwaterketen vormt de basis om te komen tot een doelmatige uitvoering van de verschillende zorgtaken. Dit inzicht is nodig om knelpunten op te lossen en het is onmisbaar om de juiste beslissingen te kunnen nemen over investeringen nu en zeker in de toekomst.

Inzicht krijgen we met dit gezamenlijke project 'Meten, Monitoren en Rekenen' en met de inzet van specialistische kennis. Maar om echt grip te krijgen op het (afval)watersysteem moeten we meer dan tot nu toe gebeurt de gegevens integraal bekijken.

Inzicht leidt tot beter overwogen beslissingen. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld het heroverwegen van de aanleg van dure voorzieningen of het toepassen van actieve sturing (RTC). De bedoeling is de juiste maatregelen op de juiste plaats te nemen. Beter inzicht kan ook leiden tot investeringen die wellicht duurder zijn maar wel het juiste effect sorteren. Op de langere termijn worden kosten bespaard doordat onderhoud en reiniging veel gericht kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast kan winst worden behaald door het voorkomen/verminderen van overlast en de daaruit volgende schade. Meten is dus niet alleen gericht op kostenbesparing maar heeft een veel breder doel. Het kan ook belangrijke

inzichten opleveren voor toekomstige innovaties als nieuwe sanitatie, energie- en grondstoffenterugwinning, etc.

De vraag 'wat willen we waarom weten?' is het vertrekpunt.

1.3. Resultaat

Het resultaat van de samenwerking moet leiden tot realisatie van de gestelde doelen. Om dit inzichtelijk te maken zullen prestatie-indicatoren worden ontwikkeld die de effectiviteit van de samenwerking op het gebied van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid meetbaar maken.

Het streven is om het afvalwatersysteem te beschouwen als één systeem, waarbij gebiedsgrenzen en organisatorische verantwoordelijkheden niet meer bepalend meer zijn. Dat kan alleen worden gerealiseerd als de betrokkenen elkaar moeiteloos weten te vinden en dingen samen kunnen oppakken.

Om de doelen waar te maken is het daarom van belang dat informatie gedeeld wordt, we gebruik kunnen maken van elkaars kennis en kunde en dat er een duidelijke structuur is.

2. UITGANGSPUNTEN

2.1. Inleiding

Inzicht in de kwaliteit en het functioneren van de afvalwaterketen levert kennis om de zorg- en kerntaken doelmatig uit te voeren. Inzicht is nodig om knelpunten op te lossen en inzicht is onmisbaar om de juiste beslissingen te kunnen nemen over dure investeringen nu en zeker in de toekomst. Verder weten we dat het klimaat aan het veranderen is en dat dit gevolgen heeft op de hoeveelheid en intensiteit van de neerslag. Dit beïnvloedt het functioneren van het afvalwatersysteem. Door nu kennis van het systeem op te bouwen weten we ook aan welke knoppen we kunnen draaien en wat de effecten zijn. We kunnen met goed inzicht niet voorkomen dat er in de toekomst 'water op straat' staat, maar we kunnen er wel voor zorgen dat het zo snel en efficiënt mogelijk wordt opgeslagen of wordt afgevoerd. Daarnaast zal acceptatie van water op straat ook steeds belangrijker worden.

Niet alleen het voorkomen van wateroverlast en gericht beheer vragen om inzicht. Er is nog een belangrijke situatie waarin inzicht in het stelsel cruciaal is: Calamiteiten. Bij een calamiteit, bijvoorbeeld een grote brand, is het belangrijk om te weten hoe het stelsel functioneert. Vragen als: Is dit een gemengd systeem of een gescheiden systeem? Waar stroomt het water heen? Hoeveel berging hebben we en hoe snel vult deze zich? moeten in zeer korte tijd beantwoord kunnen worden. Inzicht is nodig om te achterhalen hoe iedere druppel door het stelsel stroomt en om efficiënt en doelmatig gebruik te maken van onze gehele infrastructuur boven en onder de grond.

2.2. Afbakening

Tot het project behoren de onderdelen meten, monitoren en rekenen. Het beheer van statische (vaste) gegevens van de riolering behoort niet tot het project. Deze werkzaamheden vinden, evenals het bijhouden van verhard/ afgekoppeld oppervlak plaats bij het Gegevenshuis.

Onder meten, monitoren en rekenen wordt verstaan:

Meten en monitoren:

- Opstellen, actualiseren en uitvoeren van de meet- en monitoringsstrategie;
- Opstellen en uitvoeren van operationeel meetplan;
- dataopslag en validatie;
- Analyse en rapportage van de uitgevoerde metingen;
- Koppeling meetgegevens met de hydraulische berekeningen (modelkalibratie);
- Sluiten cyclus: beantwoorden/ bijstellen informatiebehoefte.

Rekenen:

- Bouwen/actualiseren hydraulisch rekenmodel;
- Kalibreren rekenmodel;
- Koppelen/ gebruik verhard oppervlak/ afgekoppeld oppervlak.

- Uitvoeren alle benodigde hydraulische berekeningen:
 - o Opstellen basis rioleringsplannen (BRP's);
 - o Beoordelen water op straat/wateroverlast inclusief benodigde maatregelen;
 - o Hydraulische toets bij rioolvervanging;
 - o Hydraulische toets bij nieuwbouwplannen of afkoppelplannen;
 - o Koppeling hydraulisch model op watersysteem of afvalwaterketen;
 - o Hydraulische toets a.d.h.v. geactualiseerde beheerdata en verhard oppervlak;
 - o Oppervlakkige afstroming wellicht op termijn integreren in de berekeningen.

2.3. Randvoorwaarden

Belangrijke randvoorwaarden voor het slagen van de samenwerking zijn:

- Onderling vertrouwen;
- Commitment;
- Een gedeeld urgentiegevoel;
- Betrokkenheid en de wil van alle betrokken partijen om het samen op te pakken;
- Inbreng van alle partners.

2.4. Relaties met andere projecten en regio's

De samenwerking op het gebied van meten, monitoren en rekenen kan gezien worden als concrete waterketenactiviteit van de gemeenten, waterschap en waterschapsbedrijf. Parallel hieraan is een bestuurlijk traject gestart om meerdere waterketenactiviteiten van meerdere Limburgse gemeenten, waterschap en waterschapsbedrijf in grotere samenhang, toekomstbestendig te organiseren. Verlaging van de maatschappelijke kosten, verhoging van de kwaliteit en verlaging van de kwetsbaarheid staan hierbij centraal. Dit traject zal naar verwachting leiden tot een nieuwe robuuste, flexibele en innovatie samenwerkingsvorm. Op uitnodiging van waterschap en WBL hebben de gemeenten Brunssum, Onderbanken, Simpelveld en Schinnen besloten te participeren in dit traject. De activiteiten rondom meten, monitoren en rekenen (en deze samenwerkingsovereenkomst) kunnen op een later moment geïntegreerd worden in deze nieuwe samenwerkingsvorm.

In de provincie Limburg zijn 5 samenwerkingsregio's actief op het gebied van samenwerking in de afvalwaterketen. In de regio Parkstad wordt naast deze pilot nog een andere pilot op het gebied van meten, monitoren en rekenen opgestart. Aan deze pilot wordt door 5 van de 8 gemeenten deelgenomen. Er zal afstemming plaatsvinden tussen de twee pilots over de voortgang en ervaringen.

Binnen de regio verzorgt het Gegevenshuis het beheer van de statische gegevens. Deze gegevens zullen tijdens dit project ook nodig zijn. Afstemming met het Gegevenshuis is dus noodzakelijk.

Binnen de regio Parkstad gaat daarnaast het project Waterstructuurvisie lopen. Afstemming tussen de projecten zal nodig zijn.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van in de Limburgse samenwerkingsregio's ontwikkelde rapporten en instrumenten over dit thema, zoals "Uniforme rekenmethode (Waterpanel Noord)" en "Uitgangspuntennotitie opstellen meetplan (Waterpanel Noord)".

3. SAMENWERKING AFVALWATERKETEN

Metten, monitoren en rekenen vraagt investering in onder andere kennis, tijd en geld. Door de krachten te bundelen en samen te werken kan dit beter gerealiseerd worden en kan er beter gebruik gemaakt worden van elkaars kennis en kunde. Daarnaast kan ook beter nieuwe kennis ontwikkeld en geborgd worden in de samenwerkingsorganisatie en kunnen gezamenlijk investeringen gedaan worden en kosten worden gedeeld.

De gemeenten hebben veel lokale gebiedskennis en kennis van het rioleringsstelsel. Ze weten uit de praktijk waar bijvoorbeeld knelpunten liggen en welke ontwikkelingen en investering op stapel staan. Gebiedskennis is onontbeerlijk om een goed meestsysteem in te richten.

WBL is Limburg-breed actief en daardoor ontstaan gemakkelijk aanhaakmogelijkheden voor andere partners. Daarnaast is WBL reeds een uitvoeringsorganisatie binnen de afvalwaterketen die de nodige kennis en ervaring heeft ontwikkeld op gebieden als telemetrie, processturing, hydraulische berekeningen en beheer en onderhoud van rioolgemalen. Op deze ervaring kan verder gebouwd gaan worden.

Het Waterschap werkt ook regionaal en heeft kennis van de watersystemen en heeft ook ervaring met meten en monitoren. Het afvalwatersysteem heeft een directe verbinding met het watersysteem.

Een combinatie van deze verschillende partijen maakt de samenwerking krachtig.

4. FASERING

4.1. Algemeen

Voor realisatie van dit project zijn een aantal fases te onderscheiden. Binnen elke fase kunnen een aantal deelstappen worden benoemd. Sommige stappen zullen gelijktijdig worden opgepakt dan wel parallel lopen. Enerzijds komt dit door de onderlinge samenhang en anderzijds door de strakke planning. Uiteindelijk zal het meten, monitoren en rekenen een cyclisch karakter krijgen om aan de veranderende informatiebehoefte en omstandigheden te kunnen blijven voldoen.

De volgende fases zijn onderscheiden:

Fase 1: Planvorming

Stap 1a: Informatiebehoefte

Stap 1b: Meetdoelen

Stap 1c: Meetopzet

Fase 2: Ontwerp

Stap 2a: Functioneel ontwerp hoofdpst en meetopstellingen

Stap 2b: Data

Fase 3: Realisatie meetsysteem

Stap 3a: Aanleg en implementatie meetsysteem

Stap 3b: Testen en gebruiken

Fase 4: Gegevens en informatie

Stap 4a: Gegevensverwerking en opslag

Stap 4b: Van data naar bruikbare informatie

Fase 5: Rekenen

Stap 5a: Hydraulisch rekenprogramma

Stap 5b: Modeleren

Fase 6: Advies

Fase 7: Eindevaluatie

De meetmodules Leidraad Riolerings vanaf module 2300 en verder zijn een hulpmiddel bij de verdere uitwerking in de praktijk.

4.2. Fase 1: Planvorming

4.2.1. Stap 1a Informatiebehoefte

In de huidige situatie is bij de gemeenten beperkt sprake van meten en monitoren. Er wordt gemeten aan de overstorten door middel van overstortregistratie. Het beheer van de overstorttellers wordt gedaan door WBL.

De rioolgemalen van de gemeenten zijn aangesloten op de AquaView hoofdpst welke, evenals het beheer van de rioolgemalen, in beheer is bij WBL.

De transportgemalen en de RWZI's binnen de afvalwaterketen worden vanuit de Centrale Regelkamer (CRK) van WBL bestuurd met het procesautomatiseringssysteem WAUTER. Met dit systeem worden continu de gegevens van de meet- en monitoringsinstrumenten in de infrastructuur voor transport en zuivering geregistreerd en geanalyseerd.

De huidige situatie zal verder geïnventariseerd moeten worden met onder andere de staat van onderhoud van de meetapparatuur en een overzichtstekening waarop de informatie van alle partijen is gebundeld.

De eerste stap in het proces is het verder inventariseren en vastleggen van de informatiebehoeften.

De informatiebehoeften kunnen worden beschreven aan de hand van de vragen wat?, wie?, wanneer?, hoe? en eventueel waarvoor?

- Wat (of welke informatie) is nodig?
- Waarvoor is die informatie nodig? (het gebruik van de informatie zegt wat over de gewenste nauwkeurigheid en betrouwbaarheid)
- Wie heeft die informatie nodig? (functies / medewerkers / organisaties)
- Wanneer is de informatie nodig? (eenmalig / periodiek / continu / ad hoc)
- Hoe moet de informatie worden gepresenteerd? (lijst / tabel / grafiek / rapport / etc.)

4.2.2. Stap 1b Meetdoelen

In deze stap worden de meetdoelen geformuleerd. Deze worden afgeleid uit de informatiebehoefte.

Duidelijke meetdoelen zorgen ervoor dat in de latere fasen de juiste en voldoende meetgegevens worden verkregen om de vragen (informatiebehoeften) te beantwoorden. De doelen helpen ook om niet onnodig veel te meten, zodat het meetsysteem kostenefficiënt wordt.

Het (alleen) signaleren van merkwaardigheden vraagt om andere meetdoelen dan het analyseren van het systeemgedrag. In de Leidraad Riolering C2310 Meetplan wordt onderscheid gemaakt in drie invalshoeken:

1. Signaleren/registreren;
2. Controleren/analyseren;
3. Sturen/regelen.

In 2013 is reeds een Strategisch meetplan opgesteld voor de samenwerkende zuiveringskringen Hoensbroek, Susteren, Rimburch, Kaffeberg en Stein.

Hierin is per gemeente is aangegeven wat hun meetstrategie is. Met andere woorden: met welk doel ze willen meten.

Voor de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Schinnen, het Waterschap en WBL is dit in het Strategisch meetplan in kaart gebracht. Voor de gemeente Simpelveld zal dit nader in kaart gebracht moeten worden. Tevens kan dit voor de andere partijen daar waar nodig geactualiseerd worden.

4.2.3. *Stap 1c Meetopzet*

In stap 1c wordt bepaald welke metingen nodig zijn om de meetdoelen te bereiken. Zowel het soort metingen als de aantallen moeten worden bepaald, ofwel: op welke locaties zijn metingen nodig en wat moet er op die locaties gemeten worden. Hiervoor is systeemkennis nodig en een globaal beeld van de potentiële meetlocaties.

In het Strategisch meetplan is per gemeente de meet- en monitoringsstrategie uitgewerkt tot op het niveau van de benodigde meetinspanning en een inschatting van de kosten. Dit detailniveau is niet geschikt voor de positionering en inrichting van de meetpunten. Het plan zal verder uitgewerkt moeten worden tot een operationeel meetplan. Hiertoe dienen veldbezoeken te worden afgelegd. Met gebruikmaking van o.a. bestaande metingen en berekeningen en lokale kennis zullen de meest strategische meetlocaties worden bepaald. Uit het veldbezoek moet ook blijken of het realiseren van een meetopstelling op de geplande locatie praktisch haalbaar is gezien toegankelijkheid, bereikbaarheid, veiligheid en ruimte etc.

4.3. Fase 2: Ontwerp

4.3.1. *Stap 2a Functioneel ontwerp hoofdpost en meetopstellingen*

In stap 2a wordt de meetopzet uitgewerkt tot een ontwerp. Bij het functioneel ontwerpen worden de eisen geformuleerd die gesteld worden aan de metingen, maar ook aan de gegevensverwerking. Hierbij spelen aspecten als meetbereik, nauwkeurigheid, betrouwbaarheid, robuustheid en faalkansen een rol. De strengheid van de eisen is afhankelijk van de meetdoelen. Voor zowel de hoofdpost als de

meetopstellingen dienen de functionele eisen geformuleerd te worden. Omdat het één meetsysteem is, verdient het aanbeveling om dit gelijktijdig op te pakken.

Hoofdpst

Met de oprichting van een regionale hoofdpst nemen de mogelijkheden voor sturing in de afvalwaterketen aanzienlijk toe. Voor de keuze van een (regionale) hoofdpst dient een functioneel ontwerp gemaakt te worden. Op basis hiervan kan een eventueel aanbestedingstraject doorlopen worden. Bestaande systemen zoals WAUTER en AquaView moeten worden getoetst op dit functioneel ontwerp. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande systemen.

Aandachtpunten bij het functioneel ontwerp zijn onder andere:

- opslag van gegevens (historie en eenduidigheid);
- validatie van gegevens;
- koppeling systemen (o.a. neerslagradar, lokale hoofdpsten);
- rapportagemogelijkheden (storingen-, overstort-, gemaal-, systeemrapportage etc.);
- een centrale hoofdpst die geëquipeerd is op mogelijk toekomstige ontwikkelingen, zodat de samenwerking organisch kan groeien.

De kosten van de alternatieven voor deze (regionale) hoofdpst dienen inzichtelijk worden gemaakt. Dit betreft zowel de investeringskosten als de exploitatiekosten.

De hoofdpst dient (her)ingericht te worden voor gebruik. De oprichting van een volledig nieuwe, regionale hoofdpst vraagt de nodige inspanning.

Meetopstellingen

Uit de inventarisatie van de huidige situatie moet blijken of de bestaande meetapparatuur voldoende functioneert en betrouwbaar is voor toekomstig gebruik.

Indien dit niet het geval is dient een functioneel ontwerp voor nieuwe en de aanvullende meetapparatuur opgesteld te worden.

Op basis van dit functioneel ontwerp kan nieuwe en aanvullende meetapparatuur aangeschaft en geplaatst worden. De meetapparatuur dient geschikt te zijn om op de hoofdpst aangesloten te kunnen worden.

Over het eigendom en beheer van de meetapparatuur zullen afspraken gemaakt moeten worden, zodanig dat het meetnet de meetprestatie blijft bieden en blijvend kan worden voorzien in de informatiebehoefte.

4.3.2. Stap 2b Data

Uitvoering van het meetplan leidt tot beschikbaar komen van data.. In stap 2b wordt afspraken gemaakt over eigendom, beheer en gebruik van data.

4.4. Fase 3: Realisatie meetsysteem

4.4.1. Stap 3a Aanleg en implementatie meetsysteem

Na de voorbereiding en het aanbestedingstraject kan de met de plaatsing van de hoofdpst en de meetapparatuur in het veld worden gestart. Na plaatsing zal een en ander in bedrijf gesteld moeten worden. Zowel tijdens de realisatie (voor oplevering) als daarna wordt het systeem getest. Fouten en onvolkomenheden dienen opgelost te worden om het systeem goed te laten functioneren.

Het meetsysteem systeem bestaat uit een aantal mogelijke componenten:

- vaste of tijdelijke meetopstellingen (meetapparatuur);
- afspraken of procedures voor handmatige metingen of analyse van monsters;
- dataloggers en/of telemetrie;
- centrale databank voor opslag van meetgegevens;
- software voor gegevensverwerking en/of bediening van het systeem;
- software voor gegevensvalidatie en/of automatische rapportages.

4.4.2. Stap 3b Testen en gebruiken

Na de realisatiefase zal het systeem verder getest moeten worden. Dit gebeurt in de gebruiksfase. Het systeem moet uiteindelijk informatie gaan leveren. Daarvoor moeten de meetgegevens gevalideerd en geanalyseerd worden. Dat kan deels geautomatiseerd worden en deels blijft het handwerk. Zowel bij het testen, valideren als analyseren zullen gebreken en onvolkomenheden aan het licht komen, die aanleiding kunnen zijn om het meetsysteem bij te stellen, uit te breiden, of simpelweg fouten te verbeteren.

Voor het in stand houden van het meetsysteem is beheer en onderhoud nodig. Het beheer en onderhoud kan in de bestaande onderhoudscontracten met WBL ondergebracht worden.

4.5. Fase 4: Gegevens en informatie

4.5.1. Stap 4a Gegevensverwerking en opslag

Vanaf het moment dat de metingen in bedrijf zijn gesteld worden meetgegevens gegenereerd. De gegevensverwerking bestaat uit het verzamelen, opslaan, valideren, eventueel bewerken, analyseren en rapporteren.

Het verzamelen van meetgegevens kan handmatig (bijvoorbeeld door het uitlezen van meetapparatuur of dataloggers), of automatisch (met telemetrie). De gegevens worden opgeslagen in een database.

De meetinstrumenten verzamelen ruwe meetgegevens en deze zullen moeten worden omgezet naar gevalideerde en bruikbare informatie.

4.5.2. Stap 4b Van data naar informatie

Er zal uiteindelijk informatie gegenereerd moeten worden om in de informatiebehoefte te voorzien. Bruikbare informatie waarmee betere beslissingen genomen kunnen worden of maatregelen mee onderbouwd of geëvalueerd kunnen worden. Deze stap sluit uiteindelijk weer aan op stap 1.

De werking van water- en rioleringsystemen is complex. Meestal is het onmogelijk om meteen alle gewenste informatie te verkrijgen. Stapsgewijs zal er kennis opgebouwd moeten worden, waarmee dan verdergaande analyses mogelijk worden.

4.6. Fase 5: Rekenen

4.6.1. Stap 5b Hydraulisch rekenprogramma

Voor de analyse van de werking van het rioolstelsel als systeem zijn zowel meetgegevens als een rioleringsmodel nodig. Er zal een keuze met betrekking tot het te gebruiken rekenprogramma gemaakt moeten worden en daarnaast zal er kennis over het gebruik van het programma opgedaan moeten worden.

Op dit moment wordt binnen WBL het rekenprogramma InfoWorks CS en daarnaast voor persleidingen Wanda gebruikt. Deze programma's zullen op functionaliteit getoetst moeten worden. De up-grade van InfoWorks CS naar Infoworks ICM maakt het bijvoorbeeld mogelijk ook oppervlakkige afstroming mee te nemen.

4.6.2. Stap 5b Modelleren

Voor het modelleren van het afvalwatersysteem zijn verschillende soorten gegevens nodig. Het rekenprogramma heeft gegevens uit het rioolbeheerpakket nodig. In het rioolbeheerpakket zijn de

objectgegevens (vaste gegevens zoals ligging, diameter en materiaal etc.) van de riolering vastgelegd. Deze gegevens zullen actueel, betrouwbaar en compleet moeten zijn om kwalitatief goede berekeningen te kunnen doen.

Een gestroomlijnde aansluiting biedt ook goede mogelijkheden om de gegevens voor berekeningen real-time op te halen. Bovendien kunnen eenvoudiger eventueel geconstateerde fouten in de gegevens worden doorgevoerd in het beheersysteem.

Naast de objectgegevens uit het rioolbeheersysteem zijn bijvoorbeeld gegevens nodig over het verhard oppervlak dat afstroomt naar de riolering, neerslaggegevens en demografische gegevens. Actuele, betrouwbare en complete gegevens zijn nodig voor de bouw van een goed model.

Daarnaast is afstemming van het rioleringsmodel op de uitgevoerde metingen noodzakelijk. Dit is van belang om de betrouwbaarheid van de modelberekeningen te controleren.

Er zal een hydraulisch model gebouwd moeten worden en dit zal gekalibreerd worden aan de hand van metingen. Op deze wijze ontstaat een goede theoretische benadering van de werkelijkheid.

In deze fase zal het rekenmodel gebouwd en gekalibreerd worden.

4.7. Fase 6: Advies

Door het toetsen van het model aan de metingen ontstaat een gekalibreerd model. Met dit model kunnen analyses van knelpunten worden gemaakt en kunnen optimale oplossingen worden gezocht. Daarnaast kunnen investeringen op hun effect worden getoetst. Hierdoor kunnen optimale beslissingen worden genomen.

Door de combinatie van theorie en het gebruik van praktijkmetingen wordt meer inzicht in het functioneren van de riolering verkregen. Investerings kunnen worden onderbouwd en de vinger kan aan de pols worden gehouden. Ervaringen elders leren dat hiermee op investeringen en beheerkosten een besparing te realiseren is. Door sturing in het systeem middels de hoofdpot is het bijvoorbeeld mogelijk om beter gebruik te maken van de berging in het systeem.

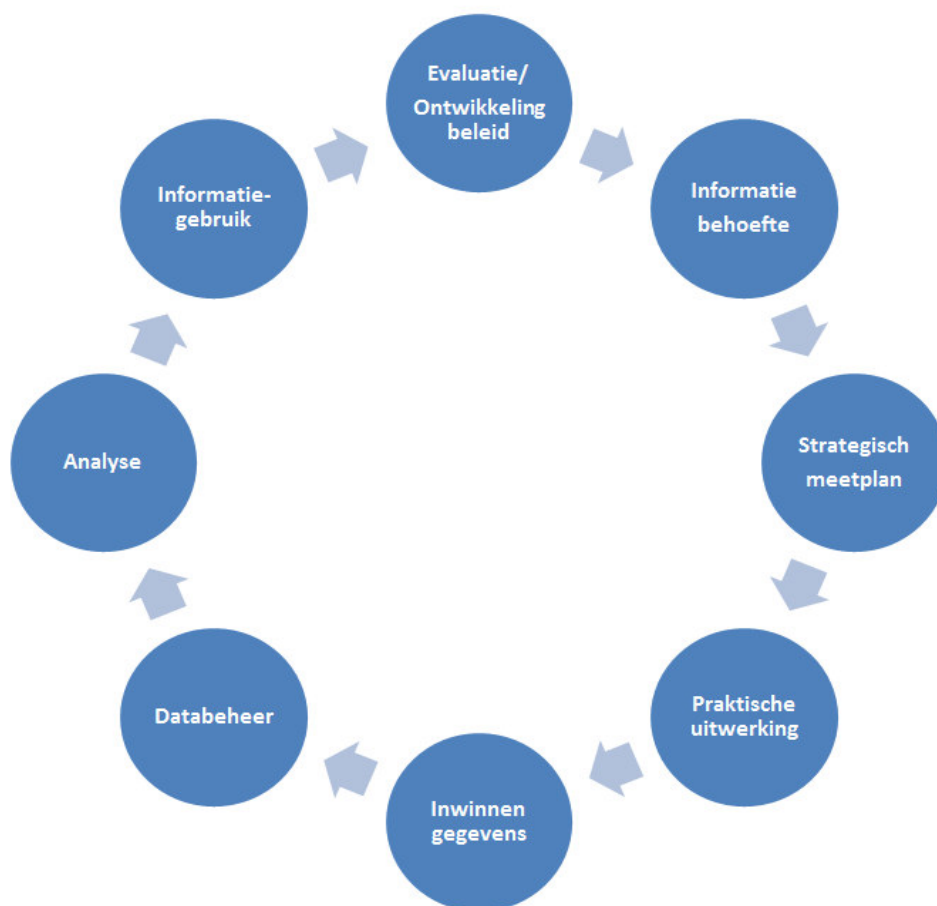
In deze fase kan hier de eerste ervaring mee opgedaan worden.

4.8. Fase 7: Evaluatie pilot

Naast de jaarlijkse evaluaties zal in de laatste fase van de pilot een evaluatie van de resultaten van het project plaatsvinden aan de hand van de ontwikkelde prestatie-indicatoren. De samenwerking, de prestaties op het gebied van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid (3 K's), de kostenverdeling/kostenverdeelsleutel en de organisatiestructuur zullen beoordeeld worden. Tevens moet blijken of deze pilot een opstap kan zijn voor voortzetting en uitbreiding van de samenwerking. De intentie is om de samenwerking op het gebied van meten, monitoren en rekenen na 2019 een structureel karakter te geven.

De evaluatie kan ook weer het begin zijn van de oriëntatie op de informatiebehoefte en de opstap zijn naar een actualisatie van het meetplan.

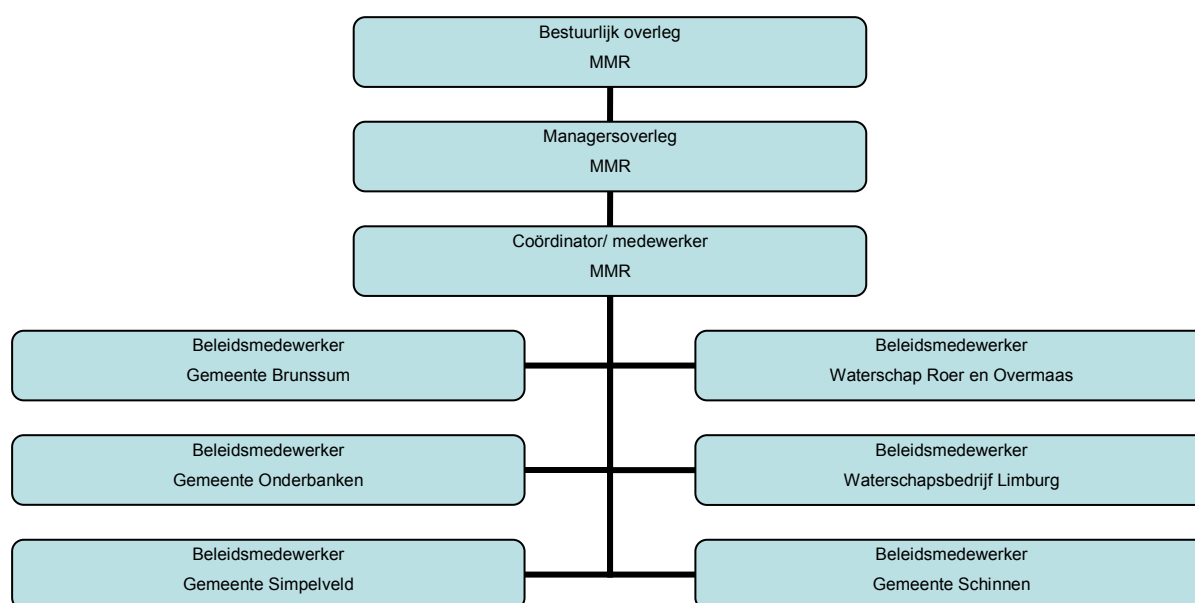
Hiermee krijgt meten en monitoren een structureel karakter en ontstaat een cyclisch proces van continue verbeteren en bijsturen (Plan Do Check Act). Zie onderstaande afbeelding:

5. ORGANISATIE

Voor de uitvoering van dit project is een organisatie benodigd die slagvaardig moet kunnen werken aangezien er in relatief korte tijd resultaten gerealiseerd moeten worden. Hiervoor zullen ook de nodige keuzes gemaakt moeten worden. Cruciaal voor de uitvoering van het project is de aanstelling van 1 fte coördinator/ medewerker MMR. Dit is nodig om voldoende en structureel capaciteit beschikbaar te hebben en vaart in het project te krijgen en te houden aangezien er een ambitieuze planning ligt.

De organisatiestructuur is onderstaand schema weergegeven:

In dit schema zijn de volgende onderdelen te onderscheiden:

Bestuurlijk Overleg MMR

Dit strategisch besturingsniveau geeft richting aan en stelt de doelstellingen vast.

Het Bestuurlijk Overleg stelt het meerjarenperspectief, de jaarplannen en de jaarverslagen vast.

Managersoverleg MMR

Dit tactisch besturingsniveau draagt zorg voor de inrichting van de organisatie.

De leden adviseren ieder afzonderlijk de leden van het Bestuurlijk Overleg MMR over de te nemen besluiten voorafgaande aan de vergaderingen van het Bestuurlijk Overleg MMR.

Ze zijn ieder afzonderlijk ambtelijk verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van medewerkers aan de samenwerking met voldoende capaciteiten qua tijd en vaardigheden. Het managersoverleg is eindverantwoordelijk voor de externe communicatie.

Coördinator/ Medewerker MMR

De coördinator/ medewerker MMR draagt onder andere zorg voor de samenstelling van het jaarplan, inclusief de exploitatiebegroting en investeringsplan als ook het jaarverslag.

Daarnaast voert hij/ zij de volgende taken uit:

- Voert de werkzaamheden op het gebied van meten monitoren en rekenen uit, c.q. coördineert de werkzaamheden;
- Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden uit het jaarplan;
- Voert het financieel beheer van de samenwerking;
- Houdt overzicht over het totaal van de werkzaamheden;
- Voert op basis van concrete opdrachten werkzaamheden uit voortvloeiend uit de samenwerking.

Beleidsmedewerkers/ kernteam

Het kernteam bestaat uit de coördinator/ medewerker MMR en vakinhoudelijke beleidsmedewerkers van de partijen. Het kernteam ondersteunt en adviseert desgevraagd de coördinator/ medewerker MMR bij de werkzaamheden.

Het kernteam levert input voor de jaarplannen, geeft mede uitvoering aan de jaarplannen en fungeert als klankbord en denktank binnen de samenwerking. Structurele inbreng van en interactie tussen de medewerkers van de verschillende partijen is cruciaal voor een goede uitvoering van de plannen.

Voor de input en kennisontwikkeling kan ook de verbinding met andere platforms zoals het Landelijk Platform Meten en Monitoren (LPMM) worden gelegd en de samenwerking in de gouden driehoek met bedrijfsleven, onderzoek/onderwijs en overheid (WBL) worden gezocht.

6. PLANNING

Onderstaand is de globale planning voor het project weergegeven.

Fase	Jaar												
	'16	2017				2018				2019			
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
• 1: Planvorming													
• 2: Ontwerp													
• 3: Realisatie meetsysteem													
• 4: Gegevens en informatie													
• 5: Rekenen													
• 6: Advies													
• 7: Evaluatie													

7. EXPLOITATIEBEGROTING

In onderstaande overzicht staan de verwachte kosten en inkomsten weergegeven voor de uitvoering van de periode 1 september – 31 december van het project. Tevens is voor 2017, het eerste volledige jaar, de begroting aangegeven.

Het gaat hierbij om de gezamenlijke exploitatiebegroting. Alle genoemde bedragen zijn exclusief BTW. Over investeringen zullen separate afspraken gemaakt worden tussen de partners. Dit is onder meer afhankelijk van de meetbehoefte van de verschillende partners en de noodzakelijke investeringen voor de desbetreffende partner. Vooralsnog is de inschatting dat de omvang van de investeringen tijdens de pilot beperkt zullen zijn.

Uitgangspunt is verder dat de inbreng van elke partij afzonderlijk aan de uitvoering van het project voor eigen rekening geschied. Deze kosten zijn dan ook niet meegenomen in de begroting.

Exploitatiebegroting 1 september 2016 – 31 december 2016

Uitgaven 2016		Inkomsten 2016	
Medewerker MMR 400 uur a € 73,81,- (inclusief overhead zoals huisvestingskosten etc.)	€ 29.524,-	bijdrage gemeenten 2/3	€ 24.349,-
Advies kosten	€ 5.000,-	bijdrage Waterschap/ WBL 1/3	€ 12.175,-
Communicatie kosten	€ 2.000,-		
Totaal	€ 36.524,-	Totaal	€ 36.524,-

De verdeling van de kosten vindt plaats volgens onderstaand schema :

Gemeente	Inwoners	%	Verdeling kosten
Brunssum	28.656	47%	€ 11.444,-
Onderbanken	7.866	13%	€ 3.165,-
Simpelveld	10.844	18%	€ 4.383,-
Schinnen	12.992	22%	€ 5.357,-
Totaal gemeenten	60.358	100,0%	€ 24.349,-
Waterschap/ WBL			€ 12.175,-
Totaal			€ 36.524,-

Exploitatiebegroting 2017

Uitgaven 2017		Inkomsten 2017	
Medewerker MMR 1400 uur a € 73,81,- (inclusief overhead zoals huisvestingskosten etc.)	€ 103.334,-	bijdrage gemeenten 2/3	€ 88.223,-
Opleidingskosten	€ 5.000,-	bijdrage Waterschap/WBL 1/3	€ 44.111,-
Advies kosten	€ 15.000,-		
Communicatie kosten	€ 5.000,-		
Licentiekosten	€ PM		
Datacommunicatie kosten	€ PM		
Overige kosten	€ 4.000,-		
Totaal	€ 132.334,-	Totaal	€ 132.334,-

De verdeling van de kosten vindt plaats volgens onderstaand schema:

Gemeente	Inwoners	%	Verdeling kosten
Brunssum	28.656	47%	€ 41.465,-
Onderbanken	7.866	13%	€ 11.469,-
Simpelveld	10.844	18%	€ 15.880,-
Schinnen	12.992	22%	€ 19.409,-
Totaal gemeenten	60.358	100,0%	€ 88.223,-
Waterschap/ WBL			€ 44.111,-
Totaal			€ 132.334,-

In de aanlooperperiode zullen de kosten voor de partners relatief hoog zijn. Dit komt onder andere door de aanloopkosten. Aan de andere kant zullen in de samenwerking ook werkzaamheden plaatsvinden die op dit moment ook al uitbesteed worden zoals het uitvoeren van berekeningen en het opstellen van BRP's. Dit betekent dus voor een deel een verschuiving van kosten, naast extra kosten voor nieuwe werkzaamheden.

Door de eventuele toetreding van nieuwe partners in het project zullen de kosten over meerdere partijen verdeeld kunnen worden en relatief lager worden. Nieuwe partners kunnen ook in de aanloopkosten bijdragen door een toetredingsbijdrage.

Extra kosten, zoals uitbreiding van de formatie, zullen naar verloop van tijd bekeken moeten worden.

Het komt er op neer dat de kosten voor de baten uitgaan.

(bron inwoners: <http://home.kpn.nl/pagklein/gemprov.html>)

8. RISICOMANAGEMENT

Binnen dit project zijn een aantal risico's te onderscheiden:

- De data in de rioolbeheersystemen dient op orde te zijn, dus actueel, betrouwbaar en compleet, anders kunnen er geen betrouwbare berekeningen worden gemaakt. Het op orde moeten brengen van de data zal een tijdrovende klus zijn en vertragend werken.
- Indien er investeringen gedaan moeten worden voor bijvoorbeeld een nieuwe regionale hoofdpst of een dataverwerkings- of validatiesysteem zal dit vanwege aanbestedingsprocedures en implementatie tijdrovend zijn. Hierdoor kan flinke vertraging ontstaan. Tevens zullen dit kostbare investeringen zijn die voor meerdere jaren gedaan moeten worden.
- De benodigde financiële middelen moeten op tijd beschikbaar zijn. Over de kostenverdeling zullen afspraken gemaakt moeten worden tussen de partijen.
- Er moet door de betrokken partijen voldoende personele capaciteit geleverd kunnen worden.
- Onvoorziene risico's /onzekerheden in de planning.

Om bovenstaande risico's te beperken zal in de management overleggen en de bestuurlijke overleggen aandacht aan risicomanagement besteed moeten worden. Centraal zal hierbij de risicobeheersing moeten staan: welke voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen om ongewenste gebeurtenissen te voorkomen, ze tijdig te signaleren wanneer ze zich voordoen en de nadelige effecten ervan te beperken.

Samenwerkingsovereenkomst “Samenwerking in de Afvalwaterketen”

ONDERGETEKENDEN

1. De **Gemeente Brunssum** rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder en handelende ter uitvoering van het besluit van het College van burgemeester en wethouders dd.
 2. De **Gemeente Onderbanken** rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder en handelende ter uitvoering van het besluit van het College van burgemeester en wethouders dd.
 3. De **Gemeente Simpelveld** rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder en handelende ter uitvoering van het besluit van het College van burgemeester en wethouders dd.
 4. De **Gemeente Schinnen** rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder en handelende ter uitvoering van het besluit van het College van burgemeester en wethouders dd.
 5. **Waterschap Roer en Overmaas**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Voorzitter en handelende ter uitvoering van het besluit van het Dagelijks Bestuur dd
Hierna te noemen **Waterschap**
 6. **Waterschapsbedrijf Limburg**, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Voorzitter en handelende ter uitvoering van het besluit van het Dagelijks Besuur dd
Hierna te noemen **Waterschapsbedrijf**
- Gemeenten, waterschap en waterschapsbedrijf samen:
Hierna te noemen **partners**

INLEIDING

Gemeenten, waterschap en het waterschapsbedrijf binnen de regio Parkstad werken samen aan een meer doelmatige en efficiënte afvalwaterketen. Binnen deze afvalwaterketen zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling en het transport van afvalwater en regenwater. De gemeenten hebben daarnaast een wettelijke zorgtaak voor grondwater. Het waterschapsbedrijf, als samenwerkingsorganisatie van de twee waterschappen in Limburg, transporteert het afvalwater naar de rioolwaterzuivering en zorgt daar voor zuivering van het afvalwater.

In het kader van het verder toekomstbestendig inrichten van het afvalwaterbeheer is in de regio Parkstad afgesproken samen te gaan werken op het gebied van 'Meten, Monitoren en Rekenen'. Deze samenwerking sluit aan op de Limburgse visie 'waardevol groeien', die op 19 november 2015 bestuurlijk is ondertekend door alle gemeenten, de twee waterschappen, WML en WBL. De samenwerking moet bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het Bestuursakkoord Water (2011): verminderen van de kwetsbaarheid van het beheer, verbeteren van de kwaliteit van het beheer en bijdragen aan het beheersen van de kostenontwikkeling.

De gemeenten Brunssum, Onderbanken en Simpelveld hebben in januari 2016 bestuurlijk besloten met WBL samen te gaan werken op het gebied van 'Meten, Monitoren en Rekenen'. In samenwerking tussen deze gemeenten, het Waterschap en WBL zijn de randvoorwaarden vastgesteld voor deze samenwerking. Op 13 april is bestuurlijk door alle betrokken partijen groen licht gegeven voor verdere uitwerking van de samenwerking. In juni 2016 heeft de gemeente Schinnen besloten ook aan te haken in deze samenwerking.

Voorliggende samenwerkingsovereenkomst geeft (mede) invulling aan deze samenwerking.

OVERWEGINGEN

- A. In 2011 hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen (UvW), de Provincies (IPO) en de Verenigde Waterbedrijven (Vewin) met het Rijk het Bestuursakkoord Water afgesloten.
- B. In het Bestuursakkoord zijn harde afspraken gemaakt over een doelmatige samenwerking binnen de afvalwaterketen die ondermeer moeten leiden tot een besparing oplopend tot € 380 miljoen per jaar in 2020.
- C. Deze landelijke opgave (op basis van het Nationaal Feitenonderzoek Doelmatig Waterketenbeheer) is voor de regio Parkstad vertaald naar een besparingsambitie van € 6,6 miljoen op jaarbasis in 2020. (Dit is een doorvertaling van de landelijke cijfers (Bestuursakkoord Water) naar onze regio. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat dit moet worden gezien als een besparing op de meerkosten.
- D. De samenwerking moet bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen uit het Bestuursakkoord Water binnen de regio Parkstad. Om dit te bewerkstelligen wordt door 3 van de 8 gemeenten in de regio Parkstad, het waterschap en het waterschapsbedrijf deze overeenkomst aangegaan.
- E. De samenwerking op het gebied van meten, monitoren en rekenen kan gezien worden als concrete waterketenactiviteit van de gemeenten, waterschap en waterschapsbedrijf. Parallel hieraan is een bestuurlijk traject gestart om meerdere waterketenactiviteiten van meerdere Limburgse gemeenten, waterschap en waterschapsbedrijf in grotere samenhang, toekomstbestendig te organiseren. Verlaging van de maatschappelijke kosten, verhoging van de kwaliteit en verlaging van de kwetsbaarheid staan hierbij centraal. Dit traject zal naar verwachting leiden tot een nieuwe robuuste, flexibele en innovatie samenwerkingsvorm. Op uitnodiging van waterschap en WBL hebben de gemeenten Brunssum, Onderbanken, Simpelveld en Schinnen besloten te participeren in dit traject. De activiteiten rondom meten, monitoren en rekenen (en deze samenwerkingsovereenkomst) kunnen op een later moment geïntegreerd worden in deze nieuwe samenwerkingsvorm.

OVEREENKOMST

1. Definities

- 1.1 Bestuurlijk Overleg MMR: Bestuurlijk Overleg met als leden de portefeuillehouders afvalwaterketen, betreffende de wethouders van de 4 gemeenten, de voorzitter van het waterschap en de voorzitter van het waterschapsbedrijf.
- 1.2 Managersoverleg MMR: Ambtelijk overleg tussen de verantwoordelijk leidinggevenden van de 4 gemeenten, het waterschap en het waterschapsbedrijf.
- 1.3 Kernteam MMR: Een ambtelijk overleg onder voorzitterschap van de medewerker MMR en bestaande uit de desbetreffende beleidsmedewerkers van de gemeenten, het waterschap en het waterschapsbedrijf.
- 1.4 Coördinator/ Medewerker MMR: Uitvoerder en coördinator van de werkzaamheden binnen deze samenwerking.

2. Naam

- 2.1 Partners werken binnen de regio Parkstad samen onder de naam van Pilot Meten, Monitoren en Rekenen BOSS regio Parkstad.

3. Doel

- 3.1 In het kader van het toekomstbestendig inrichten van het afvalwaterketenbeheer streven partners ernaar om gezamenlijk het inzicht in het functioneren van het afvalwatersysteem te vergroten en hiermee onder meer op een effectieve en doelmatige wijze verbeteringsmaatregelen te genereren en knelpunten in het systeem inzichtelijk te maken. Modelberekeningen, ondersteund door meetgegevens, geven meer inzicht in hoe de riolering functioneert en of er verbeteringen nodig en mogelijk zijn.
- 3.2 De samenwerking is gericht op de volgende aspecten:
 - **kostenbesparingen** in de afvalwaterketen;
 - vergroting van de **kwaliteit** en efficiëntie van de uitvoering van de beheertaken;
 - vermindering van de personele **kwetsbaarheid** en bundeling van kennis en kunde.

4. Uitgangspunten

- 4.1 De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de partners blijven onveranderd.
- 4.2 Er is een Plan van Aanpak opgesteld voor de projectduur. Elk jaar wordt een jaarplan, inclusief begroting, opgesteld waarin op basis van gezamenlijk gedeelde uitgangspunten en een gezamenlijk gedeeld ambitieniveau, concrete doelen en activiteiten worden vastgelegd. Dit jaarplan wordt door het Bestuurlijk Overleg MMR vastgesteld.
- 4.3 De te bereiken resultaten zullen zichtbaar worden gemaakt aan de hand van de begroting, rekening en het investeringsprogramma. Voor de genoemde drie aspecten (kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid) zullen prestatie-indicatoren worden ontwikkeld. Het jaar 2015 geldt als uitgangspunt
- 4.4 De bereikte resultaten van de samenwerking zullen jaarlijks worden gerapporteerd aan het Bestuurlijk Overleg MMR. De voortgang van de werkzaamheden zal worden gemonitord. Partners maken afzonderlijke afspraken over de wijze waarop deze monitoring plaats zal vinden.

5. Duur

- 5.1 De samenwerking wordt aangegaan voor een periode van 3 jaar van 1 september 2016 tot 31 december 2019. In het laatste jaar vindt een eindevaluatie plaats. De overeenkomst wordt na 3 jaar verlengd, tenzij partijen een ander besluit nemen. Het is de intentie van alle partners om op dit gebied structureel en doelmatig (3K's) te blijven samenwerken.

6. Wijziging

- 6.1 De overeenkomst kan alleen worden gewijzigd door schriftelijke instemming van de partners.

7. De organisatie van de samenwerking

7.1 Bestuurlijk Overleg MMR

Het Bestuurlijk Overleg stelt het Plan van Aanpak, de jaarplannen, de jaarverslagen en de gezamenlijke investeringen vast. Het Bestuurlijk Overleg vergadert minimaal 2 keer per jaar en kiest uit haar midden een voorzitter.

7.3 Manageroverleg MMR

- a. Managers adviseren ieder afzonderlijk de leden van het Bestuurlijk Overleg MMR over de te nemen besluiten voorafgaande aan de vergaderingen van het Bestuurlijk Overleg MMR.
- b. Zijn ieder afzonderlijk ambtelijk verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van medewerkers aan de samenwerking met voldoende capaciteiten qua tijd en vaardigheden.
- c. Bereidt gezamenlijk het Bestuurlijk Overleg MMR voor.
- d. Is verantwoordelijk voor de externe communicatie in verband met de uitvoering van onderhavige overeenkomst.

7.4 Kernteam MMR

- a. Adviseert en ondersteunt de coördinator/ medewerker MMR bij zijn werkzaamheden.
- b. Levert input voor de jaarplannen en draagt bij aan de uitvoering ervan.
- c. Fungeert als klankbord en denktank binnen de samenwerking.

7.5 Coördinator/ medewerker MMR

- a. Draagt zorg voor de samenstelling van het jaarplan en het jaarverslag.
- b. Voert de werkzaamheden op het gebied van meten monitoren en rekenen uit, c.q. coördineert de werkzaamheden.
- c. Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden.
- d. Voert het financieel beheer van de samenwerking.
- e. Houdt overzicht over het totaal van de werkzaamheden.
- f. Voert op basis van concrete opdrachten werkzaamheden uit voortvloeiend uit de samenwerking.

8. Plan van Aanpak, planning en verslaglegging

8.1 Plan van Aanpak

Het Bestuurlijk Overleg MMR stelt een Plan van Aanpak vast voor de periode 2016 tot 2020. Dit Plan van Aanpak voor de periode 2016 tot 2020 kan jaarlijks door het Bestuurlijk Overleg MMR worden bijgesteld c.q. geactualiseerd. Het Plan van Aanpak geeft de uit te voeren

activiteiten, personele inzet en financiële kaders van de samenwerking aan met als uitgangspunt dat deze passen binnen de financiële kaders van de afzonderlijke partners.

8.2 Jaarplanning

Het Bestuurlijk Overleg MMR stelt uiterlijk voor 31 december van elk jaar, het jaarplan voor het komende jaar vast. In het jaarplan staan concrete doelstellingen en de werkzaamheden die binnen de samenwerking uitgevoerd worden met een bijbehorende raming van de kosten, en de in te zetten uren en passend binnen de kaders van deze samenwerkingsovereenkomst.

8.3 Jaarverslag

Na afloop van elk jaar (uiterlijk voor 1 juli) stelt het Bestuurlijk Overleg MMR het jaarverslag vast. Daarin wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde werkzaamheden, de bereikte resultaten en het gevoerde financieel beheer.

9. Personeel binnen de samenwerking

9.1 Aanstelling personeel

Naast de aanstelling van een coördinator/ medewerker MMR kan worden besloten één of meer medewerkers in dienst te nemen die ingezet kunnen worden voor werkzaamheden voor de partners gezamenlijk of voor één of meer afzonderlijke partners. Besluitvorming over de formatie/ aanstelling vindt plaats door het Bestuurlijk Overleg MMR op voordracht van het Managersoverleg MMR onder de voorwaarde dat de benodigde financiële middelen beschikbaar zijn en structureel gedekt zijn binnen de meerjarenplanning.

9.2 Werkgever en dienstverband

De medewerker(s) treden in dienst van c.q. zullen worden gedetacheerd bij Waterschapsbedrijf Limburg. In geval van in dienst treden vallen zij onder de arbeidsrechtelijke voorwaarden van het waterschapsbedrijf. In geval van detachering worden de voorwaarden vastgelegd in een detacheringsovereenkomst.

9.3 Overige faciliteiten

De medewerker(s) zullen worden gehuisvest bij en facilitair ondersteund door het waterschapsbedrijf. Het waterschapsbedrijf ontvangt hiervoor vanuit voorliggende samenwerkingsovereenkomst een vergoeding voor de gemaakte kosten. In de begroting zullen de kosten en de dekking van de kosten zichtbaar gemaakt worden.

10. Kostenverdeling

10.1 Partners dragen bij in de kosten die de samenwerking binnen het kader van deze overeenkomst met zich mee brengt.

10.2 De kosten bestaan onder andere uit personele inzet, indirecte kosten zoals huisvesting, ambtelijke ondersteuning, advieskosten en kosten inhuur derden. Daarnaast levert men een financiële inspanning voor de nadere uitwerking van onderdelen uit het jaarplan, als de partner daaraan deelneemt.

10.3 Jaarlijks wordt een begroting vastgesteld waarin de kosten worden geraamd. Deze zijn afgeleid van het op te stellen jaarplan waarin de activiteiten die uit de samenwerking voortvloeien worden opgenomen.

10.4 De bijdrage van alle partners in de samenwerking wordt vastgesteld op basis van de volgende verdeelsleutel:

- eenderde deel voor het waterschap/waterschapsbedrijf;
- tweederde deel voor de gemeenten
- gemeenten onderling naar rato van het inwonertal per 1 januari (basisjaar 2015).

De verdeelsleutel kan jaarlijks per 1 januari of bij toetreding van een of meer nieuwe gemeenten, indien daar aanleiding voor is, worden herzien.

- 10.5 De benodigde uren aan menskracht vloeien voort uit het jaarplan en worden verrekend tegen een jaarlijks bij de vaststelling van het jaarplan te bepalen uurtarief.

11. Evaluatie

- 11.1 Partners zullen de uitvoering van deze overeenkomst jaarlijks met elkaar evalueren. De eerste evaluatie geschiedt nadat de overeenkomst een jaar in werking is geweest. De evaluatie wordt opgenomen in het jaarplan. Dit gebeurt in de periode waarin het jaarplan voor het volgende jaar wordt opgesteld. Bij de evaluaties zullen ten minste worden betrokken: het functioneren van de samenwerkingsstructuur, de haalbaarheid van de ambities en de daarmee verbonden doelstelling op het gebied van kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid en innovatie. Daarnaast zal de kostenverdeling/ kostenverdeelsleutel onderdeel zijn van de evaluaties. De evaluatie vindt plaats door het Bestuurlijk Overleg MMR.

12. Toetreding

- 12.1 Na het ondertekenen van deze overeenkomst kunnen andere (potentiële) partners alleen bij instemming van het Bestuurlijk Overleg MMR toetreden en tegen betaling van een bijdrage in de toetredingskosten. De toetredingsbijdrage wordt in onderling overleg voor de dan geldende situatie bepaald.
- 12.2 Jaarlijks zal bekeken worden (als onderdeel van de evaluatie) of de schaalgrootte waarop deze overeenkomst betrekking heeft voldoende is.

13. Opzegging

- 13.1 Deelname aan de overeenkomst eindigt door opzegging door één of meer gemeenten of door het waterschap. Opzegging dient schriftelijk te gebeuren door middel van een brief aan de overige partners. Opzegging kan alleen gebeuren per 1 januari van een kalenderjaar. Er dient een opzegtermijn van een jaar in acht te worden genomen.
- 13.2 De overeenkomst blijft voor de opzeggende partner(s) na opzegging en na afloop van de opzegtermijn onverminderd en volledig van kracht totdat alle lopende (financiële) verplichtingen en verantwoordelijkheden als opgenomen in c.q. voortvloeiende uit deze overeenkomst ten opzichte van de partners en de medewerkers binnen deze samenwerking zijn nagekomen. In geval van beëindiging wordt redelijkheid en billijkheid van de kosten van onvermijdbare doorlopende verplichtingen en verdeling hiervan in overleg vastgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg MMR.

14. Verbetering

- 14.1 Tijdens de looptijd van deze overeenkomst is het partners toegestaan om - met betrekking tot de werkprocesafspraken - in goed onderling overleg op ambtelijk niveau verbeteringen door te voeren. Partners dragen ervoor zorg dat voor de bedoelde bijstellingen de benodigde mandaatbesluiten worden genomen.

15. Communicatie

- 15.1 Externe communicatie in verband met de uitvoering van deze overeenkomst zal door de partners plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van het Managersoverleg.

16. Geschillen en onvoorziene omstandigheden

- 16.1 Op deze overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.
- 16.2 Er is sprake van een geschil indien een partner daarvan schriftelijk per brief en gemotiveerd melding maakt bij de andere partners.
- 16.3 Partners verplichten zich ten opzichte van elkaar om al het mogelijke te doen om geschillen onderling op te lossen. Indien geschillen niet in der minne worden opgelost, leggen de partners deze als uiterst redmiddel voor aan een arbitrageteam bestaande uit drie door de partners aan te wijzen deskundigen. De uitspraak van het arbitrageteam is voor alle partners bindend.
- 16.4 Indien zich omstandigheden voordoen die ten tijde van het sluiten van deze overeenkomst niet te voorzien waren, zullen de partners in gezamenlijk overleg en naar redelijkheid en billijkheid een oplossing proberen te vinden die recht doet aan de belangen van de partners.

ONDERTEKENING

handtekening

1. Gemeente Brunssum
vertegenwoordigd door wethouder @naam persoon@

.....

2. Gemeente Onderbanken
vertegenwoordigd door wethouder @naam persoon@

.....

3. Gemeente Simpelveld
vertegenwoordigd door wethouder @naam persoon@

.....

4. Gemeente Schinnen
vertegenwoordigd door wethouder @naam persoon@

.....

5. Waterschap Roer en Overmaas
vertegenwoordigd door voorzitter @naam persoon@

.....

6. Waterschapsbedrijf Limburg
vertegenwoordigd door voorzitter @naam persoon@

.....